

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZYRODY

klasa IV

rok szkolny 2025/2026

Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Rzeczycu

1. Lista podstawowych osiągnięć:

Uczeń kończący klasę IV:

- opisuje sposoby poznawania przyrody,
- podaje nazwy przyrządów stosowanych w poznawaniu przyrody, określa ich przeznaczenie,
- podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych,
- opisuje przebieg linii widnokreśgu, wymienia nazwy kierunków głównych,
- podaje różnice między planem a mapą,
- wykonuje i opisuje szkic okolicy szkoły,
- odczytuje informacje z planu i mapy posługując się legendą,
- wyjaśnia zależność między wysokością Słońca a długością i kierunkiem cienia,
- opisuje zmiany w położeniu Słońca nad widnokreśgiem w ciągu doby i w ciągu roku,
- wskazuje w terenie oraz na schemacie (lub horyzontarium) miejsca wschodu, zachodu i górowania Słońca w ciągu dnia i w różnych porach roku,
- wymienia składniki pogody i podaje nazwy przyrządów służących do ich pomiaru (temperatura powietrza, zachmurzenie, opady i osady atmosferyczne, ciśnienie atmosferyczne, kierunek wiatru),
- odczytuje wartości pomiaru składników pogody stosując właściwe jednostki,
- podaje przykłady opadów i osadów atmosferycznych oraz wskazuje ich stan skupienia,
- nazywa zjawiska pogodowe: burza, tęcza, deszcze nawalne, huragan, zawieja śnieżna i opisuje ich następstwa,
- opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych (burzy, huraganu, zamieci śnieżnej),
- opisuje i porównuje cechy pogody w różnych porach roku,
- wymienia układy budujące organizm człowieka: układ kostny, oddechowy, pokarmowy, krwionośny, rozrodczy, nerwowy i podaje ich podstawowe funkcje,
- opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania płciowego,
- opisuje podstawowe zasady dbałości o ciało i otoczenie,
- proponuje rodzaje wypoczynku i określa zasady bezpieczeństwa z nimi związane,
- opisuje drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu człowieka, opisuje sposoby zapobiegania chorobom,
- interpretuje oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych,
- podaje zasady zachowania się i udzielania pierwszej pomocy w wypadku ugryzienia, użądlenia, oraz spożycia lub kontaktu z roślinami trującymi,
- wyjaśnia, co to są uzależnienia, podaje ich przykłady i opisuje konsekwencje; uzasadnia, dlaczego nie należy przyjmować używek i środków energetyzujących oraz zbyt długo korzystać z telefonów komórkowych,
- odszukuje na opakowaniach oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych i wyjaśnia ich znaczenie,
- opisuje zasady zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania się),
- rozpoznaje składniki przyrody żywej i nieożywionej w najbliższej okolicy szkoły,
- rozpoznaje główne formy ukształtowania powierzchni w najbliższej okolicy szkoły i miejsca zamieszkania,
- tworzy model pagórka i doliny rzecznej oraz wskazuje ich elementy,
- rozróżnia wody stojące i płynące, podaje ich nazwy oraz wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne,
- wymienia i opisuje czynniki warunkujące życie na lądzie oraz przystosowania organizmów do życia,
- odróżnia organizmy samożywne i cudzożywne, podaje podstawowe różnice w sposobie ich odżywiania się, wskazuje przystosowania w budowie organizmów do zdobywania pokarmu,
- obserwuje i podaje nazwy typowych organizmów łąki i pola uprawnego, podaje ich znaczenie dla człowieka
- określa warunki życia w wodzie (nasłonecznienie, zawartość tlenu, opór wody) i wskazuje przystosowania organizmów (np. ryby) do środowiska życia,
- rozpoznaje i nazywa organizmy żyjące w wodzie,
- wskazuje w terenie składniki środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy,
- charakteryzuje współczesny krajobraz najbliższej okolicy,
- ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu najbliższej okolicy,
- wskazuje miejsca występowania obszarów chronionych, pomników przyrody, obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzebę ich ochrony;

2. Obszary oceniania obejmują:

- a) stan wiedzy i umiejętność zastosowania wiedzy w praktyce;
- b) umiejętności praktyczne;
- c) zaangażowanie i aktywny udział w lekcji;

3. Kryteria oceniania:

Ocena	% punktów
celująca	100%
bardzo dobra	89% - 99%
dobra	73% - 88%
dostateczna	51% - 72%
dopuszczająca	31%- 50%
niedostateczna	0% -30%

4. Sposoby oceniania osiągnięć ucznia:

- a) Sprawdziany – zapowiedziane co najmniej 7 dni wcześniej, obejmujące większą partię materiału.
- b) Kartkówki – (10 – 15 min) niezapowiedziane z aktualnie przerabianego materiału.
- c) Odpowiedzi ustne
- d) Działania praktyczne
- e) Prace samodzielne
- f) Zadania dodatkowe

5. Kryteria ocen końcowych:

Stopień:

- celujący – otrzymuje uczeń, który opanował 100% obowiązkowych wiadomości i umiejętności objętych programem nauczania i/lub opanował treści i wykazuje umiejętności wykraczające poza program i wymagania klasy IV, samodzielnie, twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami (rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne) w zakresie programu klasy IV, rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania, osiąga sukcesy w konkursach kwalifikując się do finałów na szczeblu regionalnym, wojewódzkim, krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia;

- bardzo dobry - stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który opanował treści i wykazuje umiejętności określone na poziomie wymagań dopełniającym, czyli: opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w IV klasie, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę i umiejętności do rozwiązywania zadań problemowych w nowych sytuacjach;

- dobry- otrzymuje uczeń, który opanował treści i wykazuje umiejętności określone na poziomie wymagań rozszerzających, czyli: poprawnie stosuje wiedzę i umiejętności, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne;

- dostateczny - stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który opanował treści i wykazuje umiejętności na poziomie wymagań podstawowych, czyli: opanował wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie;

-dopuszczający - otrzymuje uczeń, który opanował treści i wykazuje umiejętności na poziomie wymagań koniecznych, czyli: opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające świadome korzystanie z lekcji, rozwiązuje z pomocą nauczyciela podstawowe zadania teoretyczne i praktyczne;

- niedostateczny otrzymuje uczeń, który nie opanował treści i nie wykazuje umiejętności na poziomie wymagań koniecznych;

6. Uzasadnienie oceny:

- a) Osiągnięcia ucznia podlegają ocenie.
- b) Nauczyciel uzasadnia każdą bieżącą ocenę szkolną.
- c) Każda ocena ze sprawdzianu będzie opatrzona recenzją nauczyciela, w której znajdzie się informacja o tym:
 - co uczeń zrobił dobrze,
 - co i jak powinien poprawić,
 - jak ma się dalej uczyć.
- d) Oceniane odpowiedzi ustne opatrzone będą ustnym komentarzem.

7. Sposoby uzupełniania wiedzy i umiejętności w przypadku nieobecności ucznia:

- a) Uczeń ma obowiązek uzupełnić wszystkie notatki lekcyjne – jeśli nie był na lekcjach i po przyjeździe do szkoły uczeń musi być przygotowany.
- b) Termin uzupełniania wiadomości:
 - do 3 dni nieobecności – bezpośrednio po zwolnieniu,
 - do 2 tygodni nieobecności – tydzień od dnia powrotu do szkoły,
 - do miesiąca nieobecności – 3 tygodnie od dnia powrotu do szkoły.
- c) Uczeń ma prawo do jednokrotnej próby poprawy oceny z danej formy, w terminie i zasadach określonych przez nauczyciela w dniu otrzymania danej oceny (w terminie do 2 tygodni)

8. Postanowienia końcowe:

- a) oceny i informacje o częściowych ocenach oraz postępach ucznia są wpisywane na bieżąco do dziennika elektronicznego;
- b) ocena z poprawy nie zastępuje oceny wcześniejszej (w dzienniku zapisane są obie oceny)
- c) do ocen częściowych mogą być dopisane „+”;
- d) uczeń może zgłosić 2 nieprzygotowania w półroczu;
- e) nauczyciel może nagradzać ucznia za aktywną pracę na lekcji plusami (+). Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który zebrał pięć plusów;
- f) formy pomocy dla ucznia nieobecnego na zajęciach: bezpośrednia pomoc nauczyciela, pomoc koleżeńska;
- g) ocena śródroczna i końcowa będzie ustalana niezależnie od średniej wskazanej w dzienniku;